

62010CJ0578

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2012. április 26. (*1)

„EK 18. cikk és EK 56. cikk — Gépjárművek — Kölcsönbe adott olyan személygépkocsi használata valamely tagállamban, amelyet egy másik tagállamban vettek nyilvántartásba — E gépkocsi adóztatása az előbbi tagállamban a belföldi közúthálózat első használata során”

A C-578/10–C-580/10. sz. egyesített ügyekben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyában, amelyeket a Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia) a Bírósághoz 2010. december 6-án, 8-án és 9-én érkezett, 2010. november 12-i határozataival terjesztett elő az előtte

a Staatssecretaris van Financiën

és

L. A. C. van Putten (C-578/10),

P. Mook (C-579/10),

G. Frank (C-580/10)

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: K. Lenaerts tanácselnök, R. Silva de Lapuerta (előadó), Juhász E., T. von Danwitz és D. Šváby, bírák,

előtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

—

a holland kormány képviseletében C. M. Wissels és J. Langer, meghatalmazotti minőségben,

—

a finn kormány képviseletében J. Heliskoski, meghatalmazotti minőségben,

—

az Európai Bizottság képviselőjében D. Maidani, L. Lozano Palacios és R. Troosters, meghatalmazotti minőségben,

a f?tanácsnok indítványának a 2011. december 1-jei tárgyaláson történt meghallgatását követ?en, meghozta a következ?

Ítéletet

1

Az el?zetes döntéshozatal iránti kérelmek az EK 18. cikk és az EK 56. cikk értelmezésére vonatkoznak.

2

E kérdéseket három, a Staatssecretaris van Financiën (pénzügyi államtitkár) és L. A. C. van Putten, P. Mook, illetve G. Frank között azon, adó utólagos megállapításáról szóló értesítések tárgyában folyó jogvitában terjesztették el?, amelyeket azért címeztek ez utóbbiakhoz, mivel nem fizették meg a személygépkocsikat és motorkerékpárokat terhel? adót (a továbbiakban: szm-adó) a más tagállamban lakóhellyel rendelkező természetes személyek által ingyenesen rendelkezésükre bocsátott járművek rövid időtartamú használata során.

Jogi háttér

Az uniós jog

3

A Szerződés 67. cikkének [az Amszterdami Szerződés által hatályon kívül helyezett cikk] végrehajtásáról szóló, 1988. június 24-i 88/361/EGK tanácsi irányelv (HL L 178., 5. o.; magyar nyelvű különkiadás 10. fejezet, 1. kötet, 10. o.) 1. cikkének 1) bekezdése ekképp rendelkezik:

„A következő rendelkezések sérelme nélkül a tagállamok eltörlik a tagállamokban honos személyek közötti t?kemozgásokra vonatkozó korlátozásokat. Az irányelv alkalmazásának megkönnyítése érdekében a t?kemozgások osztályozása az I. mellékletben foglalt nomenklatúrával összhangban történik.”

4

A 88/361 irányelv I. mellékletében felsorolt t?kemozgások között e melléklet XI. részében szerepelnek a személyes t?kemozgások, amelyek többek között a kölcsönöket, ajándékokat, valamint az örökségeket és hagyatékot foglalják magukban.

A nemzeti jog

5

A személygépkocsikat és motorkerékpárokat terhel? adóról szóló, 1992. évi törvény Wet op de belasting van personenauto's en motorrijwielen 1992, Stb. 1992, 709. sz.; a továbbiakban: 1992. évi törvény) úgy rendelkezik, hogy a gépjárművek után szm-adót kell fizetni.

6

Az 1992. évi törvény 1. cikkének (2) és (5) bekezdése értelmében az szm-adó megfizetésének kötelezettsége a járműnek a holland gépjármű-nyilvántartásba történő bejegyzésekor keletkezik. Ugyanakkor, amennyiben a Hollandiában nyilvántartásba nem vett személygépkocsit vagy motorkerékpárt e tagállamban lakóhellyel rendelkező természetes személy vagy ott letelepedett jogi személy rendelkezésére bocsátották, az adófizetési kötelezettség a hollandiai közúthálózatnak e gépjárművel való, e törvény értelmében vett első használatakor keletkezik.

7

Az 1992. évi törvény 5. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy a nyilvántartásba nem vett személygépkocsi vagy a motorkerékpár utáni szm-adó fizetésére kötelezett személy az, akinek a gépjárművet a ténylegesen rendelkezésére bocsátották.

8

Az 1991. évi törvény 9. cikkének (1) bekezdése értelmében az adókulcs személygépkocsi esetében – az e rendelkezésben előírt pótlékoktól és levonásoktól eltekintve – a nettó katalógusár 45,2%-a. Ez a gyártó vagy importőr által a viszonteladók számára ajánlott, hozzáadottérték-adót nem tartalmazó árnak felel meg.

9

Új gépjárművek esetén a gépjármű hollandiai forgalmi rendszámának kiadásának napján érvényes katalógusár az irányadó. Használt gépjárművek esetén a nettó katalógusár a gépjármű Hollandiában vagy azon kívül történő első használata időpontjában érvényes katalógusárhoz viszonyítva kerül meghatározásra.

10

A holland közúthálózatnak a nem Hollandiában nyilvántartásba vett és e tagállamban lakóhellyel rendelkező természetes személy vagy itt letelepedett jogi személy rendelkezésére bocsátott személygépkocsival vagy motorkerékpárral történő első használata esetén az alapügyekben szóban forgó nemzeti szabályozás az szm-adó megfizetése tekintetében a használt gépjárművekre vonatkozó nettó katalógusár alkalmazását írja elő.

11

Az e használt gépjárműveket terhelő, szóban forgó adó beszedése tekintetében figyelembe kell venni az addigi használat időtartamát, az adó összegét meghatározott százalékkal csökkentve. 2007. február 1-jéig ezt az adót egy összegben és véglegesen kellett megfizetni, anélkül hogy a visszaigénylésre lehetőség lett volna, akkor is, ha az adott járművet egy bizonyos idő után többé már nem használták a holland közúthálózaton.

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

12

L. A. C. van Putten és P. Mook holland, G. Frank pedig német állampolgár. Mindannyian Hollandiában laktak az alapügyek tényállásainak megvalósulásakor.

13

Egy ellenőrzés során a Belastingdienst (adóhatóság) tisztviselői megállapították, hogy az

alapeljárások felperesei a holland közúthálózaton más tagállamokban nyilvántartásba vett személygépkocsikat vezettek anélkül, hogy megfizették volna az szm-adót. Következésképpen figyelmeztették őket, hogy a következő ellenőrzéskor az adó utólagos megállapításáról szóló értesítést bocsáthatnak ki velük szemben.

14

Újabb ellenőrzés során az alapügyek felpereseit ugyanilyen körülmények között állították meg.

15

Erre tekintettel utólagos adómegállapítási értesítést küldtek számukra, L. A. C. van Putten esetében 5955 euró, P. Mook esetében 1859 euró és G. Frank esetében 6709 euró megfizetése vonatkozásában. A Belastingdienst elutasította az érdekeltek panaszait. Úgy ítélte meg ugyanis, hogy az alapügyek felperesei gépjárműüket az 1992. évi törvény 1. cikkének (5) bekezdése értelmében véve használták, így módon ezen első használat alapján az e törvény 9. cikke szerinti adókulcshoz és teljes adóalaphoz igazodó szm-adó fizetésére voltak kötelesek. Egyébiránt, mivel az értesítést 2007. február 7-ét megelőzően bocsátották ki, az adót úgy követelték az alapügyek felpereseitől, hogy nem vették figyelembe a gépjárművek használatának időtartamát.

16

Mivel az alapügyek felperesei által benyújtott kereseteket megalapozatlannak nyilvánították, fellebbezést nyújtottak be a Gerechtshof te 's-Hertogenbosch ('s-Hertogenbosch-i fellebbviteli bíróság). E bíróság helyt adott kérelmeiknek, és ennek okán megsemmisítette a Belastingdienst határozatát és az utólagos adómegállapítási értesítést. E bíróság szerint ezen értesítés az EK 18. cikkben biztosított, a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jog nem igazolható akadályának minősül.

17

A Staatssecretaris van Financiën a Gerechtshof te 's-Hertogenbosch határozatával szemben fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz valamennyi ügyben. Lényegében arra hivatkozott, hogy az alapügyek tényállásainak releváns elemei egyetlen tagállamon, mégpedig Hollandián belül valósultak meg, így nem tartoznak az EK 18. cikk hatálya alá.

18

A kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy a Bíróság már határozott az szm-adónak az uniós joggal való összeegyeztethetőségéről, de a munkavállalók szabad mozgása, a letelepedés szabadsága, illetve a szolgáltatásnyújtás szabadsága hatálya alá tartozó tényállások vonatkozásában.

19

Ezzel szemben az alapügyekben olyan, Hollandiában lakóhellyel rendelkező természetes személyek szerepelnek, akik személyes célokra használnak Hollandiában más tagállamban nyilvántartásba vett gépjárművet, amelyet ezen utóbbi tagállamban lakóhellyel rendelkező, velük családi vagy baráti kapcsolatban lévő természetes személyek bocsátottak díjtalanul a rendelkezésükre.

20

Ilyen körülmények között a Hoge Raad der Nederlanden úgy határozott, hogy az eljárást

felfüggeszti mindhárom ügyben, és a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé elzetes döntéshozatalra:

A C-578/10. sz. ügyben:

„Az EK 18. cikkre [...] figyelemmel a közösségi jog hatálya alá tartozó helyzetr?l van-e szó akkor, ha a tagállam egy gépjárm? saját közúthálózatán történ? használatának megkezdését adó alá veti, amennyiben e gépjárm?vet valamely másik tagállamban vették nyilvántartásba, azt e másik tagállam lakója adta kölcsön, és azt az els? tagállam lakója e tagállam területén használja?”

A C-579/10. sz. ügyben:

„Az EK 18. cikkre [...] figyelemmel a közösségi jog hatálya alá tartozó helyzetr?l van-e szó akkor, ha a tagállam egy gépjárm? saját közúthálózatán történ? használatának megkezdését adó alá veti, amennyiben e gépjárm?vet valamely másik tagállamban vették nyilvántartásba, azt e másik tagállam lakója adta kölcsön, és azt az els? tagállam lakója e két tagállam közötti utazásokra magáncélra használja?”

A C-580/10. sz. ügyben:

„Az EK 18. cikkre [...] figyelemmel a közösségi jog hatálya alá tartozó helyzetr?l van-e szó akkor, ha a tagállam egy gépjárm? saját közúthálózatán történ? használatának megkezdését adó alá veti, amennyiben e gépjárm?vet valamely másik tagállamban vették nyilvántartásba, azt e másik tagállam lakója adta kölcsön, és azt az els? tagállamban lakó, de a másik tagállam állampolgárságával rendelkező személy az els? tagállam területén történ? személyes utazásokra használja?”

21

A Bíróság elnöke 2011. február 1-jei végzésével a szóbeli szakasz lefolytatása és az ítélethozatal céljából egyesítette a C-578/10–C-580/10. sz. ügyeket.

Az elzetes döntéshozatalra elterjesztett kérdésekr?

Elzetes észrevételek

22

Kérdéseivel – amelyeket célszerű együtt vizsgálni – a kérdést elterjeszt? bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az EK 18. cikkre figyelemmel az uniós jog hatálya alá tartozó helyzetr?l van-e szó akkor, ha valamely tagállam egy gépjárm? saját közúthálózatán történ?, e tagállamban lakóhellyel rendelkező személy – aki akár kizárólag e tagállam területén, akár e területen és egy másik tagállam területén közlekedik – általi használatának megkezdését adóztatja, amennyiben e gépjárm?vet e másik tagállamban vették nyilvántartásba, és azt e másik tagállamban lakóhellyel rendelkező személy adta kölcsön.

23

E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy még akkor is, ha a kérdést elterjeszt? bíróság kérdéseit formálisan az EK 18. cikk értelmezésére korlátozta, ez a körülmény nem képezi akadályát annak, hogy a Bíróság a nemzeti bíróság részére a közösségi jognak az eltte folyamatban lévő ügy elbírálásához esetleg hasznos, összes értelmezési szempontját megadja függetlenül attól, hogy ezen bíróság – kérdései megfogalmazásában – utalt-e azokra, vagy sem (e tekintetben lásd a C-251/06. sz. ING. AUER ügyben 2006. november 8-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-9689. o.] 38.

pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

24

Az elterjesztett kérdéseket ugyanis a Szerződés és a másodlagos jog valamennyi olyan rendelkezésének fényében kell megválaszolni, amelyek relevánsak lehetnek az elterjesztett kérdés vonatkozásában (lásd a 137/84. sz. Mutsch-ügyben 1985. július 11-én hozott ítélet [EBHT 1985., 2681. o.] 10. pontját).

25

Ezenfelül hangsúlyozni kell, hogy a kérdést elterjesztő bíróság szerint az alapügyekben vitatott adó teljes összegét úgy követelték az alapügyek felpereseitől, hogy nem vették figyelembe a személygépkocsik holland közúthálózaton történő használatának időtartamát, és anélkül, hogy ezen alperesek a szóban forgó adó alóli mentességhez való jogot vagy ezen adó visszatérítését érvényesíthették volna.

26

Következésképpen az elterjesztett kérdéseket úgy kell érteni, mint amelyek arra keresik a választ, hogy az uniós jogot úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes-e valamely tagállam olyan szabályozása, amely azon lakosait, akik valamely más tagállamban nyilvántartásba vett gépjárművet ez utóbbi tagállam lakosának adott kölcsön, a belföldi közúthálózat használatának megkezdésekor olyan adó megfizetésére kötelezi, amelyet szokásosan az előbbi tagállamban történő nyilvántartásba vételkor kell megfizetni, anélkül hogy figyelembe venné a szóban forgó gépjármű e közúthálózaton történő használatának időtartamát, és anélkül, hogy e személyek ezen adó alóli mentességhez vagy annak visszatérítéséhez való jogot érvényesíthetnének.

A tőke szabad mozgásáról

27

Az uniós jognak az alapügyek körülményeire esetlegesen alkalmazható rendelkezéseit illetően meg kell állapítani, hogy ezekben az ügyekben az adófizetési kötelezettség nem azon tény okán keletkezik, hogy az alapügyek alperesei a szabad mozgáshoz való jogukat gyakorolták, hanem abból, hogy mint hollandiai lakóhellyel rendelkező személyek a holland közúthálózatot más tagállamban nyilvántartásba vett, kölcsönkapott gépkocsival használták.

28

A más tagállamokban lakóhellyel rendelkező állampolgárok közötti kölcsönszerződést illetően elzárva az EK 56. cikk hatályát kell megvizsgálni. E tekintetben az ítélkezési gyakorlat értelmében, mivel az e cikk (1) bekezdése szerinti „tőkemozgások” fogalmának meghatározása hiányzik a Szerződésből, a 88/361 irányelv I. mellékletét képező nomenklatúra iránymutató szerepet tölt be, még akkor is, ha ezen irányelv elfogadására az EGK-Szerződés 69. cikke és 70. cikkének (1) bekezdése (az EGK-Szerződés 67–73. cikke helyébe az EK-Szerződés 73b–73g. cikke – jelenleg EK 56–60. cikk – lépett) alapján került sor, és figyelembe véve, hogy az említett melléklet bevezetésének harmadik bekezdése szerint a benne foglalt nomenklatúra nem ad kimerítő felsorolást a tőkemozgásokról (lásd többek között a C-318/07. sz. Persche-ügyben 2009. január 27-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-359. o.] 24. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, a C-182/08. sz. Glaxo Wellcome ügyben 2009. szeptember 17-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-8591. o.] 39. pontját, a C-35/08. sz., Busley és Cibrian Fernandez ügyben 2009. október 15-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-9807. o.] 17. pontját, valamint a C-25/10. sz. Missionswerk

Werner Heukelbach ügyben 2011. február 11-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-497. o.] 15. pontját).

29

Ily módon a Bíróság már megállapította, hogy a 88/361 irányelv I. mellékletének „Személyes t?kemozgások” cím? XI. része alá tartozó örökségek és hagyatékok t?kemozgásnak min?sülnek az EK 57. cikk értelmében, azon eseteket kivéve, amikor a t?kemozgás összetev?i egyetlen tagállamon belülre korlátozódnak (lásd a C-450/09. sz. Schröder-ügyben 2011. március 31-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-2497. o.] 26. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Ugyanez vonatkozik a „Kölcsönökre” is, amelyek a hivatkozott irányelv I. mellékletének ugyanazon részébe tartoznak.

30

Az alapügyekben szerepl?khöz hasonló helyzetekben nem vitatott, hogy a gépjárm? tulajdonosa és az annak használója közötti jogviszonyt alkotó összetev?k nem korlátozódnak egy tagállamra, jóllehet az alapügyekben vitatott jogszabály alanyai csak a hollandiai lakóhellyel rendelkező személyek. Az szm-adót ugyanis akkor is meg kell fizetniük e tagállam lakosainak, ha a belföldi közúthálózaton csak rövid id?tartamra használnak más tagállamokban nyilvántartásba vett gépjárm?vet e más tagállamok lakosaival kötött díjmentes kölcsön alapján.

31

Azt kell továbbá megvizsgálni, hogy az alapügyekben szóban forgó tényállások, nevezetesen valamely gépjárm? határokon átnyúló használatra történ? ingyenes kölcsönbe adása min?síthet?-e az EK 56. cikk értelmében vett t?kemozgásnak és különösen a 88/361 irányelv XI. részének hatálya alá tartozó kölcsönnek.

32

E tekintetben el?sör is meg kell állapítani, hogy a „Kölcsönök” a szóban forgó rész hatálya alá tartoznak, anélkül hogy bármiféle pontosítás szerepelne visszterhes vagy ingyenes jellegüket, vagy konkrét tárgyukat illet?en.

33

Továbbá az ajándékokat illet?en a Bíróság már megállapította, hogy annak meghatározása szempontjából, hogy egyes m?veleteknek a tagállam általi adójogi kezelése a t?ke szabad mozgására vonatkozó rendelkezések hatálya alá tartozik-e, nem kell különbséget tenni a pénzben, illetve a természetben teljesített m?veletek között (lásd a fent hivatkozott Persche-ügyben hozott ítélet 26. pontját).

34

Végül abból, hogy az örökségek és hagyatékok a 88/361 irányelv I. melléklete XI. részének hatálya alá tartoznak, az következik, hogy valamely ügylet ingyenes jellege önmagában nem akadályozza annak, hogy az az EK 56. cikk szerinti t?kemozgásnak min?süljön.

35

Továbbá valamely gépjárm? használat céljából történ? ingyenes rendelkezésre bocsátása meghatározott gazdasági értékkel bíró el?nynek min?sül, amely érték megfelel az ugyanolyan típusú, ugyanannyi id?re bérelt gépjárm? használati költségeinek.

Ebből következik, hogy – amint arra a főtanácsnok is rámutat indítványának 33. pontjában – a gépjárművek határokon átnyúló ingyenes kölcsönadása az EK 56. cikk értelmében vett tőkemozgásnak minősül.

A tőke szabad mozgása korlátozásának fennállásáról és ennek esetleges igazolásáról

Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy az alapeljárásokban nem releváns kivételektől eltekintve a gépjármű-adóztatásra vonatkozó szabályokat az Európai Unió szintjén nem harmonizálták. A tagállamok így ezen a területen az uniós jog tiszteletben tartásával szabadon gyakorolhatják adóztatási jogukat (lásd a C-451/99. sz. Cura Anlagen ügyben 2002. március 21-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-3193. o.] 40. pontját, a C-464/02. sz., Bizottság kontra Dánia ügyben 2005. szeptember 15-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-7929. o.] 74. pontját, a C-151/04. és C-152/04. sz., Nadin és Nadin-Lux egyesített ügyekben 2005. december 15-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-11203. o.] 40. pontját, valamint a C-232/03. sz., Bizottság kontra Finnország ügyben 2006. február 23-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-27. o.] 46. pontját, továbbá a C-242/05. sz. Van de Coevering-ügyben 2006. június 27-én hozott végzés [EBHT 2006., I-5843] 23. pontját és a C-42/08. sz. Ilhan-ügyben 2008. május 22-én hozott végzés 17. pontját, továbbá a C-364/08. sz. Vandermeir-ügyben 2008. október 24-én hozott végzés [EBHT 2008., I-8087. o.] 22. pontját).

Az 1992. évi törvény értelmében az szm-adó a nem Hollandiában nyilvántartásba vett és e tagállamban lakóhellyel rendelkező természetes személy rendelkezésére bocsátott személygépkocsi vagy motorkerékpár után a holland közúthálózat első használata esetén kell megfizetni. Ezen adó alanya az a személy, akinek a szóban forgó gépjárművet ténylegesen a rendelkezésére bocsátották.

Márpedig tekintettel arra, hogy a használati célú kölcsön alapvető eleme a kölcsönadott dolog használatának lehetősége, meg kell állapítani, hogy az alapügyekben vitatott nemzeti szabályozás, mivel a Hollandiában lakóhellyel rendelkező személyeket arra kötelezi, hogy a holland közúthálózat valamely más tagállamban nyilvántartásba vett gépjárművel történő első használata alkalmával adót fizessenek, azon esetet is beleértve, ha e gépjárművet valamely más tagállamban lakóhellyel rendelkező személy ingyenesen adta kölcsön, a gépjárművek határokon átnyúló, használat céljára történő ingyenes kölcsönbe adásának adóztatásához vezet.

Ezzel szemben valamely gépjármű használat céljára történő ingyenes kölcsönbe adása nem tartozik ezen adó alá, amennyiben Hollandiában nyilvántartásba vett gépjárműről van szó. Ez az azon alapuló – legalább is látszólagos – eltérő bánásmód, hogy a gépjárművet melyik tagállamban vették nyilvántartásba, következésképpen olyan jellegű, hogy kevésbé vonzóvá teheti e határokon átnyúló tőkemozgásokat, visszatartva a Hollandiában lakóhellyel rendelkező személyeket attól, hogy a más tagállamokban lakóhellyel rendelkező személyek által felajánlott, az ezen utóbbi tagállamokban nyilvántartásba vett járművek kölcsönbe adását elfogadják. A tőkemozgásnak az e rendelkezés értelmében vett korlátozását jelentik többek között a valamely tagállam által előírt olyan jellegű intézkedések, amelyek visszatartják az e tagállamban illetéssel rendelkező

személyeket attól, hogy más tagállamokban kössenek kölcsönszerződést, vagy ilyen tagállamokban eszközöljenek befektetéseket (lásd a C-478/98. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben 2000. szeptember 26-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-7587. o.] 18. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

41

Az ilyen nemzeti jogi szabályozás tehát a tőkemozgás EK 63. cikk (1) bekezdése értelmében vett korlátozásának minősül.

42

Meg kell azonban vizsgálni, hogy ez az eltérő bánásmód valóban fennáll-e, és ha igen, összeegyeztethető-e ennek ellenére a Szerződésnek a tőke szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseivel.

43

A Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében a hátrányos megkülönböztetés tilalma, függetlenül attól, hogy az EK 12. cikkben vagy az EK 39., illetve az EK 43. cikkben alapul-e, megköveteli, hogy az összehasonlítható helyzeteket ne kezeljék eltérően, és az eltérő helyzeteket ne kezeljék azonos módon (lásd e tekintetben a C-155/09. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 2011. január 20-án hozott ítélet [EBHT 2011., I-65. o.] 68. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

44

Első sorban azt kell tehát megvizsgálni, hogy az alapügyekben fennállókhöz hasonló körülmények között az olyan, Hollandiában lakóhellyel rendelkező személy helyzete, aki az e tagállamban nyilvántartásba vett, ingyenesen rendelkezésére bocsátott gépjárművet használ a holland közúthálózaton, objektív módon összehasonlítható-e a Hollandiában lakóhellyel rendelkező olyan személy helyzetével, aki ugyanezen körülmények között valamely más tagállamban nyilvántartásba vett gépjárművet használ. Azt feltételezve, hogy e helyzetek összehasonlíthatók, másodsorban azt kell megvizsgálni, hogy ezt az eltérő bánásmódot nyomós közérdekek indokkal igazolja-e, végül pedig azt, hogy a szóban forgó intézkedés tiszteletben tartja-e az arányosság elvét.

45

E tekintetben, bár kétségtelen, hogy a Hollandiában nyilvántartásba vett járművek tulajdonosai már megfizették az szm-adót a gépjárműnek a holland gépjármű-nyilvántartásba történő felvétele során, a szabály szerint e járműveket túlnyomórészt a hivatkozott tagállam területén történő állandó használatra szánják, vagy ténylegesen így használják.

46

Márpedig, a Bíróság már megállapította, hogy valamely tagállam akkor vethet ki regisztrációs adót a valamely más tagállamban nyilvántartásba vett gépjárművekre, ha e járművet túlnyomórészt az első tagállam területén történő állandó használatra szánják, vagy ténylegesen így használják (lásd többek között a fent hivatkozott Cura Anlagen ügyben hozott ítélet 42. pontját, a fent hivatkozott Bizottság kontra Dánia ügyben hozott ítélet 75–78. pontját, a fent hivatkozott Nadin és Nadin-Lux egyesített ügyekben hozott ítélet 41. pontját, a fent hivatkozott Bizottság kontra Finnország ügyben hozott ítélet 47. pontját, valamint a fent hivatkozott Van de Coevering-ügyben hozott végzés 24. pontját és a fent hivatkozott Vandermeir-ügyben hozott végzés 32. pontját).

47

Ha viszont ezen feltételek nem teljesülnek, akkor a más tagállamban nyilvántartásba vett jármű olyan csekély mértékben kapcsolódik az adott tagállamhoz, hogy a kérdéses korlátozás további igazolása szükséges (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Dánia ügyben hozott ítélet 79. pontját, a fent hivatkozott Bizottság kontra Finnország ügyben hozott ítélet 48. pontját, valamint a fent hivatkozott Van de Coevering ügyben hozott végzés 26. pontját és a fent hivatkozott Vandermeir-ügyben hozott végzés 33. pontját).

48

Márpedig az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokból kitűnik, hogy az alapügyek alpereseinek az szm-adó teljes összegét meg kellett fizetniük, mivel ezen összeg úgy került kiszámításra, hogy nem vették figyelembe az érintett gépjárművek használatának időtartamát, és anélkül, hogy a szóban forgó gépjárművek használói az adó alóli mentességhez vagy annak visszatérítéséhez való jogot érvényesíthettek volna. Mindazonáltal a Bíróság elé terjesztett iratokból nem következik, hogy ugyanezen járműveket túlnyomórészt Hollandia területén történő állandó használatra szánták, vagy ténylegesen így használták.

49

A nemzeti bíróság feladata az alapügyekben szóban forgó kölcsön időtartamának és a kölcsönadott gépjárművek tényleges használatának értékelése (lásd a fent hivatkozott ügyekben Van de Coevering-ügyben hozott végzés 25. pontját).

50

Ily módon, ha az alapügyekben szóban forgó, nem Hollandiában nyilvántartásba vett járműveket túlnyomórészt Hollandia területén történő állandó használatra szánták, vagy ténylegesen így használták, a Hollandiában lakóhellyel rendelkező és ilyen járművet ingyenesen használó személlyel, illetve az olyan személlyel szembeni eltérő bánásmód, aki azonos feltételek mellett az e tagállamban nyilvántartásba vett járművet használ, valójában nem áll fenn, mivel ez utóbbi, túlnyomórészt Hollandia területén történő állandó használatra szánt járműre már kivetették az szm-adót a Hollandiában történő nyilvántartásba vételekor.

51

E körülmények között az szm-adónak a nem Hollandiában nyilvántartásba vett járműveknek a holland közúthálózaton történő első használata alkalmával való kivetése az adónak a gépjármű jelen ítélet 46. pontjában hivatkozott, Hollandiában történő nyilvántartásba vételekor való kivetéséhez hasonlóan igazolható, amennyiben a szóban forgó adó figyelembe veszi a gépjármű értékcsökkenését ezen első használatbavétel időpontjában, amint az 1992. évi törvényben láthatóan érvényesül.

52

Ezzel szemben, amint az a jelen ítélet 47. pontjából következik, amennyiben az alapügyekben szereplő járműveket nem túlnyomórészt Hollandia területén történő állandó használatra szánták, vagy ténylegesen nem így használják, ténylegesen eltérő bánásmód áll fenn a jelen ítélet 50. pontjában említett személyek között, és a szóban forgó adóztatás nem igazolható. E körülmények között ugyanis a szóban forgó járművek kapcsolata a holland területtel nem elégséges ahhoz, hogy igazolja a szokásosan valamely gépjárműnek Hollandiában történő nyilvántartásba vételekor fizetendő adó kivetését.

53

Még azt feltételezve is, hogy az ilyen eltérő bánásmód adott esetben igazolható nyomós közérdekkel, az is szükséges, hogy az adó tiszteletben tartsa az arányosság elvét (lásd e tekintetben a fent hivatkozott Van de Coevering-ügyben hozott végzés 27. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

54

Mivel egyrészt az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokból nem következik, hogy az alapügyek keretében megállapításra került, hogy a szóban forgó járműveket túlnyomórészt Hollandia területén történő állandó használatra szánták, vagy ténylegesen így használták, másrészt pedig mivel sem a kérdést előterjesztő bíróság, sem a holland kormány nem hivatkozott olyan egyéb nyomós közérdekre indokokra, amelyek lehetővé tennék a szóban forgó korlátozás igazolását, meg kell állapítani, hogy az EK 56. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes valamely tagállam olyan szabályozása, amely azon lakosait, akik valamely más tagállamban nyilvántartásba vett gépjárművet ez utóbbi tagállam lakosától vettek kölcsön, a belföldi közúthálózat használatának megkezdésekor olyan adó teljes összegének megfizetésére kötelezi, amelyet szokásosan a járműveknek az előbbi tagállamban történő nyilvántartásba vételkor kell megfizetni, anélkül hogy figyelembe venné a szóban forgó jármű a közúthálózaton történő használatának időtartamát, és anélkül, hogy e személyek ezen adó alóli mentességhez vagy annak visszatérítéséhez való jogot érvényesíthetnének, amennyiben a szóban forgó járművet nem túlnyomórészt az első tagállam területén történő állandó használatra szánták, vagy ténylegesen nem így használták.

55

Tekintettel arra, hogy az alapügyek az EK 56. cikk hatálya alá tartoznak, az EK 18. cikk értelmezéséről nem kell határozni.

56

A fentiekre figyelemmel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy az EK 56. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes valamely tagállam olyan szabályozása, amely azon lakosait, akik valamely más tagállamban nyilvántartásba vett gépjárművet ez utóbbi tagállam

lakosától vettek kölcsön, a belföldi közúthálózat használatának megkezdésekor olyan adó teljes összegének megfizetésére kötelezi, amelyet szokásosan a járműveknek az előbbi tagállamban történő nyilvántartásba vételkor kell megfizetni, anélkül hogy figyelembe venné a szóban forgó jármű e közúthálózaton történő használatának időtartamát, és anélkül, hogy e személyek ezen adó alóli mentességhez vagy annak visszatérítéséhez való jogot érvényesíthetnének, amennyiben a szóban forgó járművet nem túlnyomórészt az első tagállam területén történő állandó használatra szánták, vagy ténylegesen nem így használták.

A költségekről

57

Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

Az EK 56. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes valamely tagállam olyan szabályozása, amely azon lakosait, akik valamely más tagállamban nyilvántartásba vett gépjárművet ez utóbbi tagállam lakosától vettek kölcsön, a belföldi közúthálózat használatának megkezdésekor olyan adó teljes összegének megfizetésére kötelezi, amelyet szokásosan a járműveknek az előbbi tagállamban történő nyilvántartásba vételkor kell megfizetni, anélkül hogy figyelembe venné a szóban forgó jármű e közúthálózaton történő használatának időtartamát, és anélkül, hogy e személyek ezen adó alóli mentességhez vagy annak visszatérítéséhez való jogot érvényesíthetnének, amennyiben a szóban forgó járművet nem túlnyomórészt az első tagállam területén történő állandó használatra szánták, vagy ténylegesen nem így használták.

Aláírások

(*1) Az eljárás nyelve: holland.